

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Litterae Regis Ottonis Ad D. Papam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

REGISTRVM
DOMINI
INNOCENTII III.
SVPER NEGOTIO
ROMANI IMPERII

ARCHIEPISCOPO MOGVNTINO, EPISCOPO
Sabinensi.

Epist. 1.

OLIDATA in devotione sedis ap-
tolicæ fides tua & in obsequiis pro-
bata tempore iuventutis non defi-
ciet &c. *ut supra lib. 11. epist. ccxciii.*

UNIVERSIS TAM ECCLESIASTICIS
quam secularibus Principibus Alamania.

Epist. 2.

Qvanta debeat esse concordia inter reg-
num & sacerdotium in se ipso Christus
ostendit &c. *ut supra lib. 11. epist. ccxciv.*

LITTERÆ REGIS OTTONIS AD
D. Papam.

Epist. 3.

Sandissimo in Christo Patri ac Domino spiritali In-
nocentio sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ summo Pon-
tifici Otto divina faciente gratia Romanorum Rex &
semper Augustus salutem ac filialis devotionis affectum
cum debita reverentia. Navicula Petri quibusdam retro
temporibus persecutionum fluctibus est agitata, & nisi
Ecclesiæ Dei in petra Christo fundata fuisset & solidata,
jam pravotum persecutionibus inclinata funditus corruis-
set. In ipsa etenim persecutione progenitor noster Henri-
cus Dux Saxonie in fide sanctæ Romanæ Ecclesiæ indefi-
nenter perseverans, & voluntati atque iniquæ dominatio-
ni Frederici quondam Imperatoris nullatenus acquiescens,
matrem suam spiritualem, sanctam videlicet Romanam
Ecclesiæ, in omnibus est imitatus, ideoque prævalente
impiorum persecutione, honoris sui dignitate privatus,
exilio cum liberis & familiaribus suis adiectus fuit & ex-
positus. Volens igitur Dominus Ecclesiæ suæ statum in me-
lius reformare & fidem ac devotionem jamdicti patris no-
stri in suis posteris remunerare, sua ineffabili clementia
effecit quòd nos ab Oprimatibus & Principibus imperij,
ad quos de jure spectat electio, ad regni gubernacula ex
inopinato vocati sumus & electi, in sede quoque Augu-
storum apud Aquigranum locati, consecrationem & coro-
nationem à manu Adolphi Colonienfis Archiepiscopi, præ-

sentibus Principibus, ea qua decuit solemnitate cum ple-
nitudine regie dignitatis accepimus. Cupientes igitur
gressus nostros ab ipso dirigi per quem Reges regnant &
potentes scribunt iustitiam, dignum duximus ipsa electio-
nis nostre hora juramento firmare quòd possessiones &
jura Romanæ Ecclesiæ aliarumque Ecclesiarum imperij
firma & illibata servabimus, & quòd consuetudinem il-
lam detestabilem, qua Episcoporum, Abbatum, Princi-
pum de hac vita migrantium bona tempore mortis relicta
quidam nostri antecessores hætenus occupabant, omnino
in posterum dimittemus, & de beneficentia nostra Princi-
pibus ecclesiasticis in perpetuum relaxamos. Petimus ergo
& cum instantia paternitati vestre supplicamus quatenus
fidem ac devotionem nostram considerantes, merita
quoque patris & avunculi nostri Regis Angliæ, qui nun-
quam ab obsequio Ecclesiæ Romanæ recesserunt, ad me-
moriam revocantes, injurias etiam Philippi Ducis Sue-
viæ quondam Ducis Thuriæ & patris & fratris ejus non
dissimulantes, nos regiam dignitatem adeptos ad imperij
consecrationem vocare dignemini, illos insuper Episco-
pos & Abbates ac laicos Principes qui jam dictum Phi-
lippum Ducem Sueviæ in excommunicatione vestra de-
tentum in Regem nominare & fidelitatem ei jurare præ-
sumplerunt, ab observatione illiciti juramenti absolvatis,
& majestati vestre obedire ecclesiastica censura compel-
latis, & excommunicationem ipsius Ducis Sueviæ per
Theutoniæ & universos fines imperij publicè denuntiari
faciatis. Vestris quoque precibus, Pater sanctissime, altissi-
mum exoretis ut vias & actus nostros in pace & tranqui-
litate dirigat, & quòd iustitia, constantia, & veritas in
corde nostro vigeat, ut per ipsius auxilium, de vultu Do-
mini judicium nostrum prodeat, & promissum nostrum
perpetua & inviolabili firmitate ad honorem Dei & Ec-
clesiæ ipsius nobis adimplere & conservare concedat. Ad
hæc, paternitati vestre significamus quòd dilectos & fide-
les nostros Legatos, videlicet G. Principem nostrum Ab-
batem Indensem, B. Præpositum Bonnensem, H. sancti
Gertronis in Colonia Scholasticum, H. Priorem Vverdin-
nensem, & H. Aquilegensis gloriosissimi Regis Angliæ
avunculi nostri Capellanum, & fidelem nostrum M. de
5511 ij

Villa civem Mediolanensem, pro contumatione honoris nostri ad vestram transmittimus sanctitatem. Quicquid igitur cum prefatis Legatis nostris à vestra tractatum vel ordinatum fuerit providentia, id maiestatem nostram in omnibus & per omnia ratum & firmum habituram presentibus litteris sanctitati vestre significamus.

LITTERÆ REGIS ANGLIÆ.

Epist. 4.

Excellentissimo Domino suo & universali Patri Innocentio Dei gratia catholice Ecclesie summo Pontifici devotissimus sue maiestatis filius Richardus eadem gratia Rex Angliæ, Dux Normaniæ & Aquitaniæ, & Comes Andegaviæ, salutem & debitum in omnibus cum reverentia & desiderio famularum. Quanto de apostolice gratia maiestatis, tum per litteras speciales, tum per fideles nuntios, tum etiam per insignia munerum vestrorum in interiorum suum & cubitalium animæ nostræ plenior certitudo devenit, tantò præcordiis nostris maior exultatio vestraque fiducia caritatis innascitur, qua non solum ad referendas grates, verum etiam ad exhibenda totius devotionis obsequia jugi responsione tenemur. Qualescunque etenim ceteri Reges & Principes vestre se paternitati exhibeant, nos & devotissimum filium vestrum Ottonem nepotem nostrum regnum & coronam regni Alemanniæ ad perpetuam devotionem vestram & Ecclesie Romanæ nuper adeptum præceptis vestris atque obsequiis invenieris omnifariam mancipatos; nec vivunt in mundo duo Principes Christiani qui adeo desiderabiliter vestre maiestati studeant deservire, & quorum ministerio facilius possitis totius Christianæ pacis adversarios expugnare. Huc accedit quoddam inter omnia & præ omnibus quibus spiritus noster majori sollicitudine studiosius invigilat, & ad quorum efficientiam favorem apostolicum indulgentius inclinando suspirat, ipsius est Ottonis negotium, ut scilicet de beneficio apostolice pietatis ad promotionem ipsius dexteram dignumque sublevationis extendere, filium vestrum devotissimum imperialis munere diadematis insignire. Nos enim, in quantum fides Christiana & regalis devotio apud Deum & apud vos ipsamque Romanam Ecclesiam cavere potest aut poterit, quicquid ad nos spectat in anima & corpore & honore terreno pro ipso vobis in perpetuum fœdus astringimus atque juxta dispositionem vestram & beneplacitum astringemus quod vobis tamquam unico Domino suo & Ecclesie Romanæ debitam & juratam fidelitatem impendat, & quatenus ab aliis Imperatoribus detracta sunt & diminuta restituet, restituta quoque inviolabili firmitate servabit, omnemque pravitatem secularis potentie juxta consilium vestre paternitatis eliminare curabit. Super præmissis autem & super aliis quos nobis per Episcopum Lexoviensem vestram tam nobilissimam quam liberalis magnificentia destinavit, super litteris etiam qualitates lapidum designantibus, eosque reddentibus, licet admodum pretiosi existant, longè amplius pretiosos, tamquam à supremo & superexcellentissimo descriptore distinctos, grates totius cordis affectione referimus, & de tanta dignationis vestre gratia gloriamur; cui unam vota cordis nostri, quæ ad plenum per litteras aut nuntios explicare non possumus, viva voce, permittente Deo, & devotis obsequiis referare possemus; in cuius utique spe & desiderio spiritus noster assiduis vexationibus debellare continè refocetur, & salutari suspensum expectatione quietescit. Dominus personam vestram Ecclesie sue diu servet incolumentem.

Vide lib. 10.
epist. 213.

LITTERÆ REGIS ANGLIÆ.

Epist. 5.

Sanctissimo in Christo Patri Innocentio Dei gratia summo Pontifici Richardus eadem gratia Rex Angliæ, Dux Normaniæ & Aquitaniæ, & Comes Andegaviæ, salutem & sinceram semper devotionem. Sanctitatem vestram credimus non latere, totius etiam curie Romanæ, sicut credimus, tenet memoria, quanto non minus antecessorum nostrorum quam nostri devotio sanctæ sedi apostolice & Romanæ præceptis Ecclesie affectu semper benignissimo fuerit alligata. Illud etiam paternitatis vestre novit discretio, quanto Ducis Saxonie pridem sublati de medio Romanæ fuit Ecclesie semper devotio studio dilectionis astricta. E contrario vero Imperatoris ultimi antecessorum suorum sequentis vestigia & in vexationibus sanctæ Romanæ Ecclesie non minori quam pater suus repugnancia patriflantis cura fuit, sicut & antecessorum suo-

rum, præcepta apostolica non curare & jura ipsius curie non servare. Inde est quod in sanctitatis vestre conspectu devotionis nostræ spiritum totum supplicationibus exhaurimus quatenus Ottoni nepoti nostro prælibati Ducis filio, quem ad regnum Alemanniæ celebris eorum vocavit electio quorum interest Regem eligere, & quem eorundem consensus in loco ad hoc debito sublimavit in Regem, favore velitis apostolice consentire & regnum sibi Alemanniæ auctoritatis vestre munimine confirmare, electionem ipsius & coronationem approbantes, & propositum Ducis Suvie & sequacium suorum super hoc reprobantes. Velit itaque sanctitas vestra omnes qui eidem Duci in hac prærogativa sua consenserint anathematis, si placet, vinculo innodare & . . . magnates apostolice communitio ad hoc inducere ut ei tanquam domino sine difficultate adhaerent, quem electio debita in loco debito coronavit. Hoc siquidem vobis in spiritu quo vestri sumus pollicemur, & nos super hoc fidei iustos statuimus, quod idem nepos noster, dum nostro consilio acquiescet, non solum sanctæ Romanæ Ecclesie jura conservabit præsentialiter possessa, sed in præterito habita ad statum debitum revocabit. Teste me ipso apud Barnevillam xi. die Augusti.

LITTERÆ IOHANNIS RVSCÆ
Mediolanensis Potestatis.

Epist. 6.

Clementissimo Domino & Patri reverendissimo Innocentio divina dispositione sacrosanctæ Romanæ Ecclesie summo Pontifici Iohannes Ruscæ Mediolanensis Potestas, ejus per omnia devotissimus, cum consilio eisdem civitatis, cum vero animi famularum tam promptum quam fidelissimum obsequium. Ex pagina litterarum Adolphi Colonienfis Ecclesie Archiepiscopi & aliorum plurimorum Principum insinuatione indubitanter cognovimus quod ipsi Principes, ad quos electio pertinet, sapienter tractantes de Rege subrogando & substituendo, Dominum Ottonem Henrici Ducis Saxonie filium in inclitum Romanorum Regem unanimiter, sicut ad eos de jure spectat electio, utpote divicæ placuit dispositioni, clementer elegerunt, & in consuetam Augustorum sedem ipsum collocaverunt. Verum cum ipse & ejus prædecessores erga civitatem nostram paternam & sinceram semper habuerint affectionem, ut frequenter pluribus cognovimus experimentis, sanctitati vestre, de qua fidem gerimus indubitatum, preces devotissimas suppliciter transmittimus ut nobiles & magnos ac honorabiles Alemanniæ viros, quos ipse & Principes Theutoniæ ad vestram clementiam transmittunt pro ejusdem consecratione & coronatione ac electione confirmanda, quam jure factam non ambigimus, adeo ejusdem Domini Ottonis meritis & suorum prædecessorum, ac Domini Regis Angliæ, qui sanctæ Romanæ Ecclesie fidelissimus ac devotissimus semper extitit, ac nostræ civitatis interventu, quæ ad sanctam universalem Ecclesie Romanæ promotionem ac sublimationem vigilans ac intendens jugiter pericraverit, sic benignè eos Legatos & ipsorum vota exaudiat quod debet ad consecrationem facti imperij ipsum sine prorogatione convocetis; ut pro exauditis precibus, quæ jucundum fuerint sortitæ eventum, innumerabiles gratiarum actiones obnoxij teneamur perpetuò vestre sanctitati exhibere. Insuper D. Monachus de Villa, nostræ urbis magnus & nobilis civis, qui est vir providus & circumspectus, pro hoc facto ad vestram properat accedere clementiam cum eisdem viris prudentibus. Quicquid super his ex parte nostra vestre exposuerit benignitati, eidem indubitanter fidem adhibeat.

LITTERÆ BALDVINI
Comitis Flandriæ & Haynoviæ & Marchionis
Namurciæ.

Epist. 7.

Sanctissimo Patri ac domino Innocentio sacrosanctæ Romanæ Ecclesie summo Pontifici Balduinus Comes Flandriæ & Haynoviæ & Marchio Namurciæ salutem & promptum cum omni devotioe famularum. Post obitum Henrici Imperatoris nos unà cum Principibus imperij, ad quos de jure spectat electio, de eligendo Rege sapienter tractavimus. Post varios tandem affectus, sicut Domino placuit, in reverentissimum Dominum nostrum Regem Ottonem vobis & Ecclesie Romanæ devotissimum vota nostra celebratimè concurrerunt; qui postmodum in sede